

عنوان مقاله:

علل و زمینه های احیای قانون نظام وظیفه در اوایل سلطنت محمدرضا شاه پهلوی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات تاریخ انتظامی، دوره 9، شماره 33 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

کوروش فتیحی - استادیار گروه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی دانشگاه فرهنگیان پردیس حکیم فردوسی البرز

مسعود آدینه وند - دانش آموخته دکترای تاریخ ایران بعد از اسلام.

خلاصه مقاله:

انتقال قدرت از رضاشاه به محمدرضا پهلوی که به دنبال هجوم متفقین به ایران اتفاق افتاد، خسارات زیادی به کشور زد. ارتش و رکن اصلی آن (سربازان وظیفه) هم به مانند دیگر بخش های جامعه تحت تاثیر این رخداد قرار گرفت و نتوانست به وظیفه تاریخی خود در دفاع از خاک میهن عمل کند؛ اما نظر به اهمیت و ضرورت وجود ارتش و سربازان وظیفه به عنوان ابزاری برای اعمال اقتدار و سرکوب مخالفت های احتمالی در حکومت های اقتدارگرا، رجال سیاسی و نظامی در کابینه های فروغی، قوام و سهیلی را بر آن داشت تا نهاد ارتش را احیا و قانون نظام وظیفه اصلاح و مجدد اجرا گردد. بررسی این رخداد، مسئله تحقیق حاضر است. این مقاله با روش توصیفی - تحلیلی و تکیه بر اسناد، مذاکرات و قوانین مجلس و خاطرات به واکاوی وضعیت ارتش و اقدامات دولت برای احیای آن و اجرای دوباره قانون نظام وظیفه در آغاز دهه ۱۳۲۰ ش می پردازد. پرسش اصلی مقاله این است که الزامات و بسترهای احیای قانون نظام وظیفه در ابتدای سلطنت پهلوی دوم چه بود؟ یافته ها نشان می دهد که گرچه ارتش در برابر تحولات شهریور ۱۳۲۰ موضع انفعالی گرفت، اما نیاز حکومت به قوای نظامی دائمی و وجود ارتش به مثابه نهادی بازدارنده، ابزاری برای مقابله با خطرات احتمالی و سرکوب ناامنی، منجر به اصلاح و اجرای قانون نظام وظیفه و سربازگیری شد و کابینه های این دوره اقدامات زیادی در راستای احیا و ترمیم ارتش، قانون سربازی و بهبود وضعیت سربازان انجام دادند.

کلمات کلیدی:

ارتش، سربازی، متفقین، دهه ۱۳۲۰، قانون نظام وظیفه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1954052>

